

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА МЕТОДИКА CLIL: ВІДКРИТТЯ НОВИХ ГОРИЗОНТІВ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

INTEGRATED APPROACH IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE AND THE CLIL METHOD: OPENING NEW HORIZONS IN EDUCATION OF STUDENTS OF LANGUAGE SPECIALITIES

У статті розглядаються навчальні підходи до вивчення іноземної мови, а саме: інтегрований підхід та методика CLIL (Content and Language Integrated Learning). Особлива увага приділяється висвітленню їхніх переваг та можливостей як засобів покращення навчання та розвитку мовленнєвої компетентності студентів. Дослідження демонструє, що інтегроване вивчення іноземної мови і спеціалізованого матеріалу може поліпшити якість навчання у закладах вищої освіти, і підготовку студентів до міжнародної співпраці та кар'єрного росту. Наведено декілька прикладів науковців, які відомі своїми дослідженнями та програмами в галузі впровадження методики CLIL та інших інтегрованих підходів до вивчення іноземних мов та інших предметів.

Стаття аналізує з інноваційної та практичної точок зору розуміння сутності двох окреслених методик та їхнього впливу на навчальний процес. Досліджено та порівняно переваги та можливості інтегрованого підходу та методики CLIL у вивченні іноземних мов та інших предметів. Дане дослідження відкриває нові перспективи для ефективного вивчення іноземних мов та поглиблення знань у різних предметних галузях, підтримуючи розвиток студентів у багатьох аспектах навчання.

У статті досліджено і визначено, що впровадження предметно-мовного інтегрованого навчання у процес освіти активізує пізнавальні здібності здобувачів вищої освіти та стимулює їх бажання вивчати різні навчальні предмети іноземною мовою. Розглянуто основні складові методики CLIL (вибір предметів, мовленнєві компетентності, автентичність, взаємодія та співпраця, контекст, оцінювання) та її принципи. Розглянуто приклади застосування методики CLIL та інтегрованого підходу в навчанні. Доведено, що інтегрований підхід у навчанні і освіті розглядається науковцями як підхід, що сприяє злиттю різних аспектів навчання та розвитку студентів через інтеграцію різних дисциплін, практик, методів, ідеологій і підходів. Інтегрований підхід передбачає об'єднання різних предметів і навчальних дисциплін у взаємозв'язаний навчальний контекст. Доведено, що методика CLIL та інтегрований підхід можуть бути успішно використані в різних галузях та допомагають студентам розвивати мовні навички, одночасно отримуючи знання в інших предметах.

Ключові слова: інтегрований підхід, методика CLIL, іномовна компетентність, здобувачі вищої освіти, мовні спеціальності.

The article examines the educational approaches to learning a foreign language, namely: the integrated approach and the CLIL (Content and Language Integrated Learning) methodology. Particular attention is paid to highlighting their advantages and opportunities as means of improving learning and developing students' language competence. The study demonstrates that integrated learning of a foreign language and specialized material can improve the quality of education in higher education institutions, and prepare students for international cooperation and career growth. Several examples of scientists who are known for their research and programs in the field of implementation of the CLIL methodology and other integrated approaches to learning foreign languages and other subjects are given. The article analyzes from an innovative and practical point of view the understanding of the essence of the two outlined methods and their impact on the learning process. The advantages and opportunities of the integrated approach and the CLIL methodology in learning foreign languages and other subjects are studied and compared. This study opens up new perspectives for effective learning of foreign languages and deepening knowledge in various subject areas, supporting the development of students in many aspects of learning. The article examines and determines that the introduction of subject-language integrated learning in the education process activates the cognitive abilities of higher education applicants and stimulates their desire to learn various subjects in a foreign language. The main components of the CLIL methodology (selection of subjects, language competencies, authenticity, interaction and cooperation, context, evaluation) and its principles are considered. Examples of application of the CLIL methodology and integrated approach in teaching are given. It is proved that the integrated approach in teaching and education is considered by scientists as an approach that promotes the fusion of different aspects of learning and development of students through the integration of different disciplines, practices, methods, ideologies and approaches. The integrated approach involves combining different subjects and academic disciplines into an interconnected learning context. It is proved that the CLIL methodology and integrated approach can be successfully used in different fields and help students develop language skills, while gaining knowledge in other subjects.

Key words: integrated approach, CLIL methodology, foreign language competence, higher education applicants, language specialties.

УДК 81'243:378

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.1.22>

Гайдай І.О.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри педагогічних
технологій та мовної підготовки
Державного університету
«Житомирська політехніка»

Кошелєва М.В.,

ст. викладач кафедри педагогічних
технологій та мовної підготовки
Державного університету
«Житомирська політехніка»

Суворова Л.К.,

канд. філол. наук,
доцент кафедри педагогічних
технологій та мовної підготовки
Державного університету
«Житомирська політехніка»

Паньковик Н.М.,

асистент кафедри педагогічних
технологій та мовної підготовки
Державного університету
«Житомирська політехніка»

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасному освітньому середовищі вивчення іноземної мови стає ключовим елементом підготовки здобувачів вищої освіти мовних спеціальностей.

Зараз існують різні підходи до викладання іноземних мов, однак проблемою є відсутність уніфікованого методу, який би забезпечував інтеграцію навчання іноземної мови зі спеціалізованими предметами.

Методика CLIL (Content and Language Integrated Learning) визначається як один із можливих інтегрованих підходів. Однак існують питання щодо ефективності і впровадження цієї методики у вищій освіті, а також до визначення переваг і викликів, пов'язаних з її застосуванням. Отже, проблемою є потреба у дослідженні можливостей та обмежень використання методики CLIL у вивченні іноземної мови студентами мовних спеціальностей та виявлення її потенційних переваг для підвищення якості освіти та професійної підготовки майбутніх лінгвістів та перекладачів. Зазначена проблема стає актуальною у зв'язку з ростом глобалізації, збільшенням потреби в міжнародному спілкуванні і зростаючою конкуренцією на ринку праці. Сучасні фахівці з іноземної мови повинні не лише володіти іноземною мовою на високому рівні, але й мати глибокі знання в обраній спеціальності, щоб успішно працювати в міжнародному середовищі або в галузях, де важлива мовленнєва компетентність.

Отже, встановлення ефективних стратегій і методів інтегрованого вивчення іноземної мови і спеціалізованої дисципліни є нагальним завданням для освітнього сектору. Дослідження цієї проблеми може сприяти вдосконаленню підготовки студентів мовних спеціальностей, що робить це питання важливим для наукової спільноти та освітніх установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методика CLIL стала дуже популярною в освітній галузі, особливо в контексті вивчення іноземних мов. Дослідники займалися вивченням ефективності цієї методики для покращення мовленнєвої компетентності студентів і їх здатності використовувати мову в контексті спеціалізованих предметів.

Аналіз публікацій з цієї теми свідчить про те, що інтегроване вивчення іноземної мови і спеціалізованого матеріалу може поліпшити якість закладів вищої освіти і підготовку студентів до міжнародної співпраці та кар'єрного росту. Багато наукових праць ставлять акцент на розвиток мовних навичок, зокрема на розвиток мовленнєвої компетентності, лексичного та граматичного багатства мови в контексті конкретних предметів.

Оскільки багато студентів з різних країн вивчають іноземну мову і взаємодіють у контексті методики CLIL, деякі дослідники також досліджують міжкультурний аспект цієї методики. Технологічні інновації, такі як віртуальна реальність і відеоконференції, впливають на розробку та впровадження методики CLIL, розширюючи можливості використання іноземної мови в різних сферах навчання. Звісно ці тенденції можуть змінюватися з часом і нові дослідження та публікації можуть розкривати додаткові аспекти застосування інтегрованого підходу та методики CLIL.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на активний дослідницький і практичний інтерес до методики CLIL та інтегрованого підходу в навчанні, деякі аспекти ще залишаються невирішеними або потребують додаткового дослідження. Так, незважаючи на позитивний загальний вплив методики CLIL та інтегрованого підходу на розвиток мовленнєвої і предметної компетентності, потрібно докладніше вивчити, як ці методики впливають на конкретні аспекти навчання та результати навчання студентів.

Питання підготовки вчителів до викладання методики CLIL та інтегрованого навчання залишається актуальним, зокрема питання, як правильно підготувати вчителів до успішної реалізації цих методик. Розробка ефективних систем оцінювання студентів, які вивчають предмети іноземною мовою, є важливим завданням, і це може включати розробку спеціалізованих тестів та критеріїв оцінювання, особливо у вищій освіті, де студенти можуть мати різний рівень мовленнєвої компетентності. Дослідження знаходяться на стадії вивчення того, як адаптувати методики CLIL та інтегрованого навчання для різних аудиторій.

Актуальним залишається питання, як забезпечити високу якість навчання та дотримання стандартів у закладах вищої освіти, де застосовують методику CLIL та інтегрований підхід. У випадках, коли студенти вивчають іноземну мову як частину методики CLIL, може виникнути асиметрія в рівнях володіння мовою та предметом. Отож виникає проблема, як цю асиметрію краще вирівнювати і контролювати.

Ці аспекти є предметом активного наукового обговорення і досліджень у сфері освіти. Розв'язання цих питань важливе для подальшого розвитку і оптимізації методики CLIL та інтегрованого підходу в навчанні для досягнення максимальної ефективності та користі для студентів.

Мета даної наукової розвідки полягає в розгляді та аналізі інтегрованого підходу та методики CLIL як інноваційних методів вивчення іноземних мов та предметів, які поєднують навчання мови та спеціалізованого матеріалу, щоб досягти максимальної ефективності навчання студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження щодо інтегрованого підходу у вивченні іноземних мов і методики CLIL (Content and Language Integrated Learning) проводяться великою кількістю вчених та педагогів у всьому світі. Розглянемо декілька прикладів авторитетних дослідників і вчених, які активно вивчають та досліджують ці методики.

Девід Марш (David Marsh) є одним із провідних вчених у галузі методики CLIL. Він працював над теоретичними та прикладними аспектами використання CLIL у навчальному процесі. У 1994 році

Д. Марш як дослідник у галузі багатомовної освіти презентував термін CLIL (від англ. Content and Language Integrated Learning) для позначення методики викладання і вивчення загальноосвітніх предметів (або окремих розділів) іноземною мовою. Внесок Д. Марша в цю галузь має велике значення для розвитку освіти та покращення вивчення іноземних мов [4].

Дослідження До Коул (Do Coyle) у сфері інтегрованого підходу та методики CLIL допомагають розуміти, як краще впроваджувати ці методики у практику [2, с. 27].

Анна Юл Шамо (Anna Uhl Chamot) спеціалізується на вивченні мовної метафори та використанні іноземних мов у багатоаспектному навчанні, що є важливим аспектом методики CLIL [1, с. 135].

Окрім того, дослідженням та впровадженням методики CLIL та інших інтегрованих підходів до вивчення іноземних мов та предметів активно займаються відомі у всьому світі університети та освітні інститути. Серед них – Університет Гронінгена (Нідерланди), Університет Сієнці (Італія), Університет Осло (Норвегія), Університет Мічигану (США), Університет Ель (США), Університет Кембридж (Велика Британія). Робота цих установ сприяє подальшому розвитку методики CLIL та інших інтегрованих методів навчання. Основна ідея CLIL полягає в тому, щоб навчати предметні предмети, такі як наука, математика, історія чи мистецтво, одночасно з вивченням іноземної мови, таким чином, забезпечуючи подвійний результат – засвоєння предметних знань і розвиток мовленнєвих навичок [3, с. 265].

Розглянемо основні складові методики CLIL:

1. *Вибір предметів.* У методиці CLIL викладання предметів відбувається через мову. Важливо вибрати предмети, які мають потенціал для ефективного використання мови та залучення студентів до активного спілкування.

2. *Мовленнєві компетентності.* Вчителі повинні бути свідомими мовленнєвих компетентностей студентів і враховувати їх рівень, коли розробляють уроки. Методика CLIL розвиває різні мовленнєві аспекти, такі як читання, письмо, слухання та мовлення.

3. *Автентичність.* Використання реальних матеріалів і джерел сприяє реалістичному вивченню предметів із залученням мови. Викладачі можуть використовувати автентичні тексти, відео, аудіо та ресурси, які використовуються носіями мови.

4. *Взаємодія та співпраця.* Методика CLIL акцентує на спільній діяльності студентів, їх взаємодії та співпраці в групах. Це сприяє розвитку комунікативних навичок та забезпечує більше практики у вживанні мови.

5. *Контекст.* Важливо створювати контекстуальні ситуації, в яких студенти могли б

застосовувати мову для розв'язання завдань та спілкування в реальних життєвих ситуаціях.

6. *Оцінювання.* Оцінювання у методиці CLIL повинно охоплювати не лише знання предметів, а й мовленнєві навички студентів. Варто залучати як письмові, так і усні форми оцінювання.

Серед принципів методики CLIL варто зазначити наступні:

1. Забезпечення активного залучення студентів у процес навчання.

2. Постійний розвиток мовленнєвих навичок на рівні, що відповідає вимогам уроків.

3. Підтримка автентичного зв'язку з предметами через іноземну мову.

4. Співпраця зі спеціалістами предметів для забезпечення якісного інтегрованого навчання.

5. Залучення різних типів вправ та завдань для стимулювання креативності та активного мислення.

На нашу думку, серед переваг методики CLIL можна зазначити наступні:

1. Розвиток мовленнєвих навичок. Використання іноземної мови в контексті навчання предметних знань допомагає розвивати мовленнєві навички студентів, забезпечуючи їхню здатність використовувати мову для розуміння і висловлювання ідей.

2. Збагачення предметних знань. Студенти вивчають предмети, одночасно розвиваючи іноземну мову, що забезпечує більш глибоке і всебічне засвоєння матеріалу.

3. Розвиток когнітивних навичок. Методика CLIL сприяє розвитку критичного мислення, аналізу та проблемного мислення у студентів, що дозволяє їм краще розуміти та застосовувати навчальний матеріал.

Застосування методики CLIL може мати різноманітні варіації в залежності від навчального предмету та рівня студентів. Розглянемо приклад застосування методики CLIL в навчанні історії на прикладі уроку про Велику Французьку революцію:

Предмет: Історія

Тема: Велика Французька революція

Мова: Англійська

Мета уроку: Застосувати іноземну мову для вивчення історичних подій Великої Французької революції та розвитку мовних навичок студентів.

Введення (10 хвилин). Викладач представляє тему уроку та визначає ключові поняття, які будуть вивчатися. Він використовує англійську мову для комунікації та активізації мовних навичок студентів зі словниковим запасом.

Розповідь та аналіз (20 хвилин). Викладач може користуватися автентичними англійськими текстами або відео про Велику Французьку революцію для розповіді студентам про історичні події та причини революції. Під час розповіді, викладач активно взаємодіє зі студентами, спонукаючи їх

задавати запитання, коментувати та обговорювати інформацію.

Групова робота (30 хвилин). Студенти поділяються на групи та отримують різні історичні джерела (тексти, графіки, фото) про Велику Французьку революцію. Вони співпрацюють в англійських групах для аналізу та інтерпретації матеріалу, розвиваючи мовленнєві навички та критичне мислення.

Презентація (15 хвилин). Кожна група представляє свої висновки та аналіз історичних джерел перед класом, використовуючи англійську мову для комунікації. Це сприяє розвитку усних мовних навичок та впевненості у використанні мови.

Підсумок (5 хвилин). Викладач резюмує ключові пункти уроку, закріплюючи історичні знання та мовні навички студентів.

Цей приклад демонструє, як методика CLIL дозволяє вивчати історію через іноземну мову, розвиваючи при цьому мовні та предметні навички студентів. Під час уроку, студенти активно залучаються в процес вивчення, застосовуючи мову для розуміння та обговорення історичних подій. Такий інтегрований підхід допомагає студентам збагатити свої знання та вміння, одночасно розвиваючи мовленнєві компетентності, що забезпечує більш цілісне та успішне навчання.

Методика CLIL може бути успішною, якщо вчителі спрямовують увагу на розвиток мовних навичок і предметних знань, забезпечуючи багатоаспектний підхід до навчання, що сприяє глибшому розумінню матеріалу та покращенню комунікаційних здібностей студентів.

Розглянемо інтегрований підхід (integrated approach) у вивченні іноземної мови. Цей підхід є цікавою і ефективною методологією, яка поєднує різні підходи та стратегії для забезпечення більш повного, поглибленого та збалансованого процесу вивчення іноземної мови. Він враховує всі аспекти навчання, такі як мовлення, аудіювання, читання та письмо, і акцентує увагу на реальних життєвих ситуаціях для застосування здобутих знань.

Інтегрований підхід у навчанні і освіті розглядається науковцями як підхід, що сприяє злиттю різних аспектів навчання та розвитку студентів через інтеграцію різних дисциплін, практик, методів, ідеологій і підходів. Інтегрований підхід передбачає об'єднання різних предметів і навчальних дисциплін у взаємозв'язаний навчальний контекст. Наприклад, інтегрований підхід може включати в себе поєднання предметів, таких як математика і наука, мистецтво і історія, для більш глибокого розуміння теми або концепції. Інтегрований підхід сприяє контекстуалізації навчання, де студенти вивчають матеріал не як ізольовані факти, а в контексті реальних ситуацій, проблем або завдань. Науковці розглядають інтегрований підхід як засіб сприяння здоровому розвитку студентів,

включаючи їхні інтелектуальні, соціальні, емоційні та творчі аспекти. Важливим аспектом інтегрованого підходу є його практичне застосування в реальному житті. Це означає, що студенти навчаються навичкам і знанням, які можуть бути корисними в різних ситуаціях та в майбутньому професійному житті. Інтегрований підхід дозволяє студентам розвивати глибоке розуміння теми або проблеми, оскільки вони розглядають її з різних точок зору та досліджують взаємозв'язки між різними аспектами.

Загалом інтегрований підхід розглядається науковцями як спосіб розширити та поглибити навчання, зробити його більш цікавим та корисним для студентів, а також сприяти їхньому загальному розвитку та підготовці до реальних життєвих викликів. Приклад інтегрованого підходу може включати створення уроку, під час якого студенти слухають аудіозаписи в різних ситуаціях, далі вони обговорюють їх у групах або парами, використовуючи активну мовленнєву практику. Потім вони можуть створити проєкт, пов'язаний з цією темою, наприклад, рольову гру або короткий фільм, де вони застосують отримані знання та навички. Такий підхід допомагає студентам розвивати не тільки мовленнєві навички, але й творчість, комунікацію та співпрацю.

Науковці вважають, що інтегрований підхід має низку переваг, серед яких можемо визначити наступні:

Більш глибоке засвоєння мови. Інтегрований підхід надає можливість занурення студентів у мовне середовище, що сприяє більш глибокому засвоєнню граматики, лексики та інших аспектів мови.

Практичність іноземної мови. Студенти навчаються застосовувати мову в різних ситуаціях, що сприяє розвитку їхніх комунікативних навичок та впевненості.

Збагачення культурного розуміння. Інтегрований підхід дозволяє студентам досліджувати культуру країн, де використовується мова, що збагачує їхнє культурне розуміння та розширює світогляд.

Застосування інтегрованого підходу у викладанні іноземної мови може бути варіативним та охоплювати різні аспекти мовного навчання. Розглянемо приклад інтегрованого підходу у викладанні англійської мови на прикладі уроку для студентів рівня Advanced на темі "Health and Food".

Тема: Health and Food Рівень: Advanced

Введення (10 хвилин). Викладач може почати урок запитаннями для обговорення "What are some current health and food trends?" або "How does culture influence our eating habits?" Запитання такого рівня стимулюють студентів висловлювати складні думки та аргументувати свої погляди, розвиваючи при цьому лексичний запас та високорівневі мовні навички.

Аналіз тексту (20 хвилин). Студентам пропонуються автентичні тексти, такі як медичні дослідження, статті про дієти та здоровий спосіб життя, або інтерв'ю зі спеціалістами у галузі харчування. Вони аналізують тексти та обговорюють питання, роблять висновки та формують свою думку щодо актуальних тем.

Дебати (30 хвилин). Студенти утворюють дві команди та проводять дебати на тему "Is a vegan diet the healthiest choice?" або "Should junk food be completely banned?" Вони використовують аргументи з автентичних джерел, виразно висловлюють свої погляди та спростовують аргументи противників, розвиваючи при цьому високорівневі усні мовні навички.

Творча робота (30 хвилин). Студенти роблять дослідження про традиційні страви різних країн та їхні впливи на здоров'я. Вони готують презентації про свої дослідження, звертаючи увагу на харчові звички та культурні особливості різних народів.

Підсумок (10 хвилин). Викладач підбиває підсумки уроку, підкреслюючи основні пункти теми "Health and Food" та визначає, які навички та знання студентів збагатилися під час уроку.

Урок на тему "Health and Food" для рівня Advanced з використанням інтегрованого підходу дозволяє стимулювати студентів до глибоких дискусій, аналізу та критичного мислення про сучасні тенденції здорового харчування. Цей підхід допомагає розвивати високорівневі мовні навички, такі як виразність, переконливість та аргументацію. Поєднуючи мовне навчання з дослідженням культурних аспектів щодо харчування, студенти збагачують свої знання та розуміння про здоров'я та харчування, що сприяє цілісному розвитку мовленнєвої компетентності.

В цілому, інтегрований підхід до вивчення іноземних мов є динамічним та ефективним методом, який сприяє розвитку широкого спектру навичок та навчально-пізнавальних здібностей у студентів. Він допомагає зробити процес вивчення мови більш захоплюючим та практичним, забезпечуючи студентам засвоєння мови на більш глибокому рівні і здатність застосовувати її в реальних життєвих ситуаціях.

Якщо порівнювати методику CLIL (Content and Language Integrated Learning) та інтегрований підхід у навчанні (Integrated Approach), то можна зробити висновок, що обидва вони спрямовані на поєднання навчання іноземної мови та навчання інших предметів у закладах вищої освіти, але вони мають різні особливості:

1. Мета і фокус:

а) основною метою методики CLIL є розвиток мовної компетентності студентів, використовуючи іноземну мову для вивчення конкретних предметів. У цьому методичному підході акцент робиться на використанні мови як засобу комунікації

в навчальному контексті, а не просто на вивченні мови як такої;

б) інтегрований підхід у навчанні більше спрямований на спільне навчання предметів і мови. У цьому підході мова може розглядатися як один із засобів навчання і сприймається як невід'ємна частина навчання в цілому.

2. Зміст:

а) за методикою CLIL викладання спеціалізованого матеріалу і мови зазвичай інтегруються у одному уроці або навчальному модулі, де студенти вивчають конкретний предмет або тему іноземною мовою;

б) в інтегрованому підході мова і предмет навчаються разом, але більше акцентується спільне планування та співпраця між вчителями різних предметів, а не окремі уроки іноземною мовою.

3. Методи та стратегії:

а) методика CLIL використовує методи і стратегії активного використання мови в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі, а також використання спеціалізованої лексики і граматики, що відповідають конкретному предмету;

б) в інтегрованому підході можуть використовуватися різні методи, включаючи інтерактивні групові проекти, спільні дослідження, дебати та інші активні методи, спрямовані на сприяння навчанню як предметів, так і мови.

4. Організація:

а) за методикою CLIL зазвичай проводять окремі уроки або модулі іноземною мовою, інтегруючи мову і предмет у цих конкретних ситуаціях;

б) в інтегрованому підході може відбуватися постійне використання мови як засобу навчання на протязі всього курсу, і викладачі можуть спільно працювати над розробкою навчального плану.

У кожному конкретному випадку вибір між методикою CLIL та інтегрованим підходом буде залежати від цілей навчання, конкретних потреб студентів та можливостей навчального закладу.

Розглянемо конкретні приклади успішного використання інтегрованого підходу та методики CLIL у різних навчальних контекстах:

1. Мовна освіта в інтерактивному музеї: здобувачі освіти вивчають історію та культуру різних країн, відвідуючи музей. Вони слухають лекції та ведуть обговорення про експонати, використовуючи мову цієї країни. Цей підхід дозволяє занурити студентів у реальний мовний контекст.

2. Мовна освіта у STEM-навчанні: студенти вивчають науку, технологію, інженерію та математику (STEM) іноземною мовою. Вони розв'язують математичні задачі, проводять експерименти та створюють проекти, використовуючи мову цих наук. Це допомагає покращити їхні мовленнєві та наукові навички.

3. Мовна освіта в гуманітарних науках: студенти вивчають літературу, історію та соціальні

науки іноземною мовою. Вони аналізують літературні твори, досліджують історичні події та ведуть дискусії про соціокультурні питання. Це допомагає розвивати їхні аналітичні та літературні навички.

4. Мовна освіта в мистецтві та музиці: здобувачі вищої освіти вивчають мистецтво та музику іноземною мовою, виконують музичні композиції, малюють картини та створюють інші художні твори. Це допомагає розширити їхні художні можливості та розвивати мовну креативність.

5. Мовна освіта в туризмі та готельно-ресторанній справі: студенти вивчають готельний бізнес та туризм іноземною мовою, готують готельні проекти та вивчають культурні аспекти різних країн. Це готує їх до роботи в міжнародній готельно-ресторанній справі та туризмі.

Ці приклади ілюструють, як інтегрований підхід та методика CLIL можуть бути успішно використані в різних галузях та допомагають студентам розвивати мовленнєві навички, одночасно отримуючи знання з інших предметів.

Висновки та перспективи. Порівнюючи інтегрований підхід у вивченні іноземної мови та методу CLIL, ми бачимо, що ці підходи доповнюють один одного і мають значний вплив на навчання студентів. Вони сприяють глибшому розумінню іноземної мови та предметних знань, розвивають комунікативні навички та практичне використання мови в реальних ситуаціях. Такий підхід забезпечує цілісне та збалансоване навчання, допомагаючи студентам впоратися з викликами сучасного світу та відкрити нові горизонти в своєму навчанні та житті. Дослідження висвітлює значущість інтегрованого підходу та методики CLIL у сучасному освітньому середовищі. За допомогою цих методик студенти мають можливість одночасно розвивати мовленнєві навички та засвоювати знання в інших предметних галузях. Важливою перевагою цих підходів є їхній практичний зміст та спроможність підготувати студентів до життя та роботи на міжнародному рівні.

Таким чином інтегрований підхід допомагає створити навчальне середовище, в якому студенти активно залучені до процесу навчання та розвивають критичне мислення, аналітичні та комунікативні навички. Методика CLIL, з іншого боку, дозволяє студентам вивчати предмети іноземною мовою та розвивати свої мовленнєві компетентності в автентичних ситуаціях.

Успішні приклади використання цих методик у різних навчальних контекстах підтверджують їхню ефективність. Вони допомагають студентам не лише вивчати мову, але й засвоювати знання в інших сферах, що робить навчання більш цікавим та різноманітним.

В цілому, інтегрований підхід та методика CLIL відкривають нові горизонти в навчанні, допомагаючи студентам розвивати не лише мовні навички, але й ширший спектр компетентностей, які вони зможуть успішно використовувати в майбутньому.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Chamot A.U., Menegale M. Language learning strategy instruction in CLIL contexts. Learning strategy instruction in the language classroom: Issues and implementation. 2019. Pp. 135–154.
2. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: content and language integrated learning. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Key data on higher education in Europe Luxembourg, LU: Office for Official Publications of the European Communities. 2010. P. 20–60.
3. Hajer M., Maaïke L. Creating a language-promoting classroom: content-area teacher sat work. In Hall, Joan Kelly and Lorrie Stoops Verplaetse (eds.). Second and foreign language learning through classroom interaction. Mahwah N.J. and London: Lawrence Erlbaum Associates. 2000. Pp. 265–285.
4. Larsson, Jon. Problem-Based Learning: A possible Approach to Language Education. Polonia Institute, Jagiellonian University. 2001. Retrieved 27 January 2013.
5. Marsh D. Content and Language Integrated Learning: The European Dimension – Actions, Trends and Foresight Potential. Retrieved December 18, 2016.